

Maleta Pedagògica

Un equipatge per a la interculturalitat

////////////////////////////////////

Mòdul 3: Ciutadania

////////////////////////////////////

Dinàmiques

////////////////////////////////////

OBJECTIUS

- Promoure la reflexió sobre el concepte de ciutadania i les possibilitats i limitacions de participació democràtica dels diferents col·lectius.
- Promoure el coneixement sobre els drets humans.
- Promoure el desenvolupament de pensament crític i actituds propositives.

ÍNDIX DINÀMIQUES

Mòdul 3	Activitats	TEMPS (minuts)
1. pluja d'idees	Reflexió	10
2. lideratge	Reflexió	10
3. explica la teva campanya	Investigació, treball grupal	EC, 30
4. el pati de l'escola	Investigació, observació, elaboració de propostes	EC, 40
5. descobreix les diferències	Reflexió	15
6. articles i drets	Reflexió, investigació	20
7. drets, derechos, droites, rights	Treball de grup, reflexió, investigació	15
8. màquina de la ciutadania	Expressió corporal, tancament	15

1. PLUJA D'IDEES: LA CIUTADANIA

Objectius: Definir grupalment un concepte de ciutadania

Activitats: reflexió

Temps: 10 m

Materials: pissarra, retoladors

Instruccions:

Entre tots i totes, es fa una pluja d'idees sobre el que significa la ciutadania, per percebre que pensen els i les estudiants sobre el tema.

Es va debatent i es construeix una definició col·lectiva sobre aquest tema.

Apunts per a la reflexió:

Aquesta és una activitat per introduir un tema partint dels coneixements de les i els estudiants.

Observacions: Es pot tornar a fer el mateix exercici després d'haver treballat els diferents continguts d'aquest mòdul, per comparar el que es pensava abans (inicialment) i després (en finalitzar les dinàmiques).

2. LIDERATGE

Objectiu: discutir quines són les principis d'un càrrec polític i quines característiques ha de tenir la persona que ho exerceix.

Activitats: reflexió

Materials necessaris: pissarra, retoladors

Temps: 10 m

Instruccions: fer una pluja d'idees sobre aquestes dues consignes:

Funcions d'un/a polític/a: (ex.: procurar pel bé comú, distribuir els beneficis de forma equitativa)

Un/a bon polític/a és: (ex.: honest/a, solidari/a)

Apunts per a la reflexió:

Què pensen ells i elles de la política i dels/es polítics/es?

Alguna vegada han pensat a ser polítics/es?

Què farien, si ho fossin? Quines característiques personals haurien de desenvolupar per exercir bé el seu càrrec?

3. EXPLICA LA TEVA CAMPANYA

Objectius:

Conèixer diferents organitzacions i moviments socials que treballen per a una ciutadania global.

Identificar una causa social per la que sentin empatia

Entrenar la capacitat expositiva i persuasiva.

Activitats: investigació, treball grupal

Temps: entre classe, +30 m

Materials: allò que els i les estudiants vulguin presentar.

Instruccions:

Aquesta dinàmica pot ser realitzada de forma individual o en petits grups, però s'aconsella sempre que sigui possible el treball grupal.

Es demana a cada grup que entre tots/es facin una investigació de les campanyes que realitzen els diferents moviments socials, i seleccionin una campanya que els hagi impactat i amb la qual s'hagin sentit identificats/des.

Després d'haver seleccionat la campanya, han d'investigar sobre ella i preparar la presentació de la mateixa als seus companys i companyes, i fer-ho de la manera més persuasiva possible, perquè aquests també la recolzin.

És convenient que els grups recullin materials de la campanya i s'informin de les formes de participació en ella.

Cada grup exposa i després s'inicia el debat.

Apunts per a la reflexió:

Què van descobrir amb el treball que van fer?

Per què els va semblar important aquesta campanya/causa?

Solen participar en campanyes/causes? Creuen que és útil?

4. EL PATI DE L'ESCOLA

Objectius:

Identificar les dinàmiques escolars al pati de l'escola i distribució de l'espai segons el gènere i el col·lectiu de pertinença.

Organitzar i elaborar propostes participatives per a la millora de la convivència

Activitats: investigació, observació, elaboració de propostes

Temps: entre classes, 40 m

Materials: paper i bolígrafs

Instruccions:

Es proposa als i les estudiants que observin el pati de l'escola durant una setmana i:

Identifiquin com es distribueixen els i les estudiants pel pati, què fan al pati (Observar si hi ha alguna tendència de determinats grups d'ocupar espais específics, ex.: més nois a la pista de futbol i més noies mirant el partit).

Entrevistin a alguns dels seus companys i companyes sobre la seva percepció/satisfacció amb el pati de l'escola (NOTA: a la classe s'han de preparar les preguntes prèviament).

Es reuneixin en els petits grups per discutir els seus resultats i preparar una proposta per millorar el pati de l'escola.

A la classe hauran de socialitzar els seus treballs, presentant els seus resultats i les necessitats identificades i les seves propostes.

Apunts per a la reflexió:

Van trobar diferències entre les formes com els nois i noies ocupen el pati de l'escola?

En quina mesura les demandes que van identificar vostres companys i companyes coincideixen amb les vostres?

Com es poden conciliar interessos diferents?

Observacions: El pati de l'escola sol ser un espai de trobada entre els i les estudiants on sorgeixen moltes vegades els conflictes relacionals, de gènere i interculturals. Identificar aquests conflictes i pensar en propostes per millorar és un exercici de ciutadania.

És important tenir en compte com es distribueixen les persones i col·lectius en l'espai de l'escola per poder identificar quines són les exclusions, satisfaccions o demandes.

5. DESCOBREIXI LES DIFERÈNCIES

Objectiu: Relacionar l'etnocentrisme que tenim en la civilització occidental amb l'expressió de món que vam fer durant tant de temps.

Activitats: reflexió,

Material necessari: mapa de Mercator i mapa de Peters fotocopiats per a cada grup, paper d'embalar, bolígrafs. Els mapes es poden descarregar en:

http://es.wikipedia.org/wiki/Proyecci%C3%B3n_de_Mercator y <http://www.petersmap.com>

Temps: 15 m

Instruccions:

Es divideixen els/les estudiants en grups i se'ls dóna els dos mapes mundis.

Els i les estudiants tenen 5 m per identificar les diferències entre els dos mapes, i quines són les possibles causes que expliquen les diferències trobades.

Se socialitzen les diferències trobades i es debat.

Apunts per a la reflexió:

En cadascun dels mapes, quin és el continent més destacat?

Per què creuen que els dos mapes són tan diferents?

Quin missatge pretén donar cada mapa? Serà que la forma de representació dels països/continents en el mapa mundi té alguna influència en la forma com veiem el món? Per què?

Què significa etnocentrisme? Quins exemples troben d'etnocentrismes i d'eurocentrisme? (glossari)

En quina mesura creuen que l'eurocentrisme pugui ser motiu per frenar el reconeixement d'altres cultures diferents de l'europea?

Observacions: Abans de realitzar aquest exercici el/la docent ha de consultar aquesta informació: http://nivel.euitto.upm.és/~mab/203_carto2/peters/

6. ARTICLES I DRETS

Objectius: Reflexionar sobre com els drets humans s'entrecreuen amb els drets del col·lectiu LGBT

Activitats: reflexió, investigació

Temps: 20 m

Materials: Declaració Universal dels Drets Humans

Instruccions:

Els i les estudiants han de respondre a les següents preguntes (entre tots i totes o en petits grups)

- Quins articles de la Declaració Universal dels Drets Humans garanteixen el dret a ser lesbiana, gai, bisexual o transgènere?

Intentar unir els següents exemples amb articles de la Declaració Universal dels Drets Humans.

- Una mare perd la custòdia del seu fill després del divorci perquè és lesbiana.
- Un oficial és expulsat de l'exèrcit per ser gai.
- Una estrella del *pop* li diu als seus admiradors/es que és gai per evitar ser descobert per un periòdic sensacionalista.
- La legislació espanyola permet el matrimoni entre homosexuals, però hi ha jutges que han considerat que és anticonstitucional.
- Una adolescent de 16 anys se suïcida perquè es burlaven d'ella i era intimidada al col·legi per ser lesbiana.
- La policia guarda arxius secrets sobre dones i homes sospitosos de ser homosexuals.

- Dos homes es besen en una telenovel·la.
- Lesbianes, gais, bisexuals i persones transgènere organitzen la manifestació de l'Orgull Gai.
- Amnistia Internacional fa campanya per alliberar homes i dones que han estat empresonats per la seva homosexualitat.

Apunts per a reflexió:

De quina forma s'articula la vida privada amb l'exercici de la ciutadania en l'àmbit públic?

Quines altres discriminacions per orientació sexual coneixeu?

De quina forma creuen que a l'escola es discrimina als o les estudiants amb una orientació sexual diferent de l'heterosexual?

7. DRETS, DRERECHOS, DROITES, RIGHTS

Objectius:

Promoure la reflexió sobre els drets humans.

Valorar i conèixer els idiomes presents a la classe.

Activitats: Treball de grup, reflexió, investigació

Materials: paper d'embalar i retoladors.

Temps: 15 m

Instruccions:

En grups petits (convé que sigui un nombre parell de grups) decideixen quins són els drets humans que consideren més importants, justificant el per què.

Cada grup ha de seleccionar 3 drets.

Després cada grup s'uneix a un altre i junts els dos grups han de seleccionar 4 drets, els més importants per a la majoria de les persones presents en els dos grups.

A l'últim, els grups es reuneixen tots i seleccionen almenys 6 drets que considerin importants, justificant la seva selecció (el nombre de grups i de drets queda a la consideració del/la docent).

Després de seleccionats, es fan tants grups com drets seleccionats perquè cada grup faci un cartell sobre aquest valor i que haurà de ser escrit en tots els idiomes de la classe.

Socialització i Debat.

Apunts per a la reflexió:

Quins drets consideren més importants i perquè?

Com van arribar a un acord?

Es recorden d'alguna situació en què hagi estat negat algun d'aquests dret a algú?

Per què és important aquest dret?

Observacions: recordar que els drets són universals, interdependents i irrenunciables.

8. MÀQUINA DE LA CIUTADANIA

Objectius:

Promoure la cohesió grupal.

Promoure la reflexió sobre els valors humans i l'ètica de les societats.

Activitats: expressió corporal, tancament

Temps: 15 m

Materials: cap

Instruccions:

Es demana a cada estudiant que pensi en un valor humà.

Després, el/la docent delimita un espai imaginari al sòl i demana a cadascú i cadascuna que es col·loqui en l'espai, de la forma que vulgui, representant el seu valor.

Després demana que cada estudiant imagini un so i un moviment per al seu valor i a un senyal seva, la màquina comença en moviment.

Després, el/la docent desconnecta la màquina i, en les mateixes posicions, demana a cada estudiant que expliqui el valor que va escollir i perquè.

Apunts per a reflexió:

A càrrec del o de la docent.